

ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების კვლევა

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

კვლევის ანგარიში

მომზადებულია კვლევისა და საკონსულტაციო კომპანია „ეისითი“-ს მიერ
სსიპ ახალგაზრდობის სააგენტოსთვის

აგვისტო, 2021
თბილისი

შინაარსი

მოკლე მიმოხილვა.....	3
ძირითადი მიგნებები	4
მეთოდოლოგია	6
1. კვლევის შედეგები	7
1.1. ახალგაზრდული აქტივობები.....	7
1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი	11
1.3. უფლებები	15
1.4. პრობლემები.....	16
1.5. სასურველი აქტივობები	22

მოკლე მიმოხილვა

ახალგაზრდობა საზოგადოების უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, რომელმაც ცვლილებებისა და განვითარების პროცესში არა უბრალოდ მონაწილის როლი შეიძლება ითამაშოს, არამედ თავად იქცეს გარდამტეხი პროცესების ინიციატორად. ამდენად, ტრანზფორმაციისა თუ განვითარების პროცესში მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა. ეს გულისხმობს, არა უბრალოდ ახალგაზრდებისთვის სხვადასხვა ცოდნისა და უნარის ათვისებისთვის აუცილებელ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, არამედ ახალგაზრდების უფლებების დაცვას, მათი საჭიროებების შესწავლასა და რეაგირებას, როგორც ადგილობრივ, ისე ცენტრალურ დონეზე. ეს ყველაფერი ერთად ქმნის ხელსაყრელ გარემოს ახალგაზრდების და, შესაბამისად, საზოგადოების განვითარებისთვის.

ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობა ახალგაზრდობის პოლიტიკის ეფექტიან განხორციელებას გულისხმობს. ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების სამართლებრივი ბაზა „საქართველოს ახალგაზრდობის კონცეფციის 2020-2030“-ის ფარგლებში შექმნილია. მისი ერთ-ერთი სტრატეგიული პრიორიტეტის გათვალისწინებით, რომელიც ცენტრალურ და მუნიციპალიტეტების დონეებზე სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის მართვის სრულყოფას გულისხმობს, ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტებმა ხელი უნდა შეუწყონ ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებას ადგილობრივ დონეზე. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია, რომ პოლიტიკამ უპასუხოს ახალგაზრდების საჭიროებებს და შექმნას გარემო, სადაც ახალგაზრდები თავად მიიღებენ მონაწილეობას როგორც მათთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღებაში, ასევე ამ გადაწყვეტილებებისთვის აუცილებელი აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელებაში.

მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებადი ახალგაზრდობის პოლიტიკის არსებობისთვის, აუცილებელია ის კვლევას ეფუძნებოდეს. აღნიშნულისთვის „ახალგაზრდობის სააგენტომ“ შეიმუშავა მუნიციპალური ახალგაზრდობის პოლიტიკის განვითარების პროგრამა, რომლის თანახმადაც მხარდაჭერილია კვლევაზე დაფუძნებული ახალგაზრდობის პოლიტიკის დოკუმენტების შექმნა. აღნიშნული კვლევა ამ პროგრამის ნაწილია, რომელიც ჩატარდა ახალგაზრდობის სააგენტოს ინიციატივით და მხარდაჭერით. კვლევა მიზნად ისახავს ახალგაზრდობის საჭიროებებისა და გამოწვევების შესწავლას რეგიონულ და მუნიციპალურ დონეზე.

კვლევა რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების გამოყენებით ჩატარდა და დაეფუძნა პირისპირ ინტერვიუებს, სიღრმისეულ ინტერვიუებსა და ფოკუსურ დისკუსიებს. აღნიშნული დოკუმენტი თვისებრივი და რაოდენობრივი კვლევის შედეგების ანგარიშს წარმოადგენს, რომელიც ეფუძნება ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ჩატარებულ 3 სიღრმისეულ ინტერვიუს ძირითად ინფორმანტებთან და 3 ფოკუსურ დისკუსიას ახალგაზრდების სამ ასაკობრივ ჯგუფთან როგორც ქალაქის, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებდიან, ასევე 185 პირისპირ ინტერვიუს 14-29 წლის ახალგაზრდებთან.

ძირითადი მიგნებები

- ახალგაზრდობის მუნიციპალური პროგრამებისა და სერვისების არსებობის შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირების მაჩვენებელი არცთუ მაღალია. ათიდან ექვსმა ახალგაზრდამ ამბროლაურში არ იცის მათი არსებობის შესახებ (59%);
- სხვადასხვა სერვისიდან ახალგაზრდებისთვის უმეტესად ხელმისაწვდომია ბიბლიოთეკები/სამკითხველო კლუბები (60%), ასევე სპორტული (39%) და სახელოვნებო წრეები (21%). ამასთან, არცერთ სერვისზე არ აქვს წვდომა ახალგაზრდების 22%-ს;
- ყველაზე სერიოზული გამოწვევა ახალგაზრდებისთვის დასაქმებაა და სწორედ დასაქმების ხელშეწყობა სახელდება განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საკითხად ყოველი მეორე გამოკითხულის მიერ (54%);
- გამოკითხულთა ყველაზე დიდი ნაწილის აზრით ახალგაზრდებს დასაქმებაში პროფესიული უნარ-ჩვევების დახვეწაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდა დასაქმებაში (71%), ასევე, მხარდაჭერა სტაჟირების პროგრამებსა და სამუშაო გამოცდილების დაგროვებაში (63%). ამასთან, ყოველი მეორე გამოკითხული ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში მხარდაჭერას მიიჩნევს მნიშვნელოვნად (48%);
- სპორტით/ფიზიკური აქტივობით დაკავება შეფასებულია როგორც მნიშვნელოვანი. ამასთან, სპორტულ წრეებზე ხელმისაწვდომობაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ჩაითვალა ახალგაზრდების დიდი ნაწილის მიერ (44%). გამოკითხულთა 50% მიუთითებს, რომ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების დიდი ნაწილი ან უმრავლესობა დაკავებულია სპორტით;
- ახალგაზრდებისთვის დასახლებაში ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობა გამოიკვეთა, როგორებიცაა უცხო ენის შემსწავლელი კურსები (44%), ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისებზე ხელმისაწვდომობა (30%); ასევე სივრცეები შეკრებებისთვის (25%);
- ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი არ მონაწილეობს ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში (90%);
- გამოკითხულთა 40% მიუთითებს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფები არსებობს, რომლებიც ერთდროულად სხვადასხვა აქტივობაში მონაწილეობენ. ამასთან, 15% ამბობს, რომ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდები არ მონაწილეობენ სამოქალაქო აქტივობებში;
- დაბალი სამოქალაქო ჩართულობის მიზეზებად სამოქალაქო აქტივობის მნიშვნელობის გაუცნობიერებლობა, ჩართულობის მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის არქონა და, ასევე

იმ აქტივობების არდაგეგმვა სახელდება, რომლებშიც შეიძლება მონაწილეობის მიღება. თვისებრივი კვლევის ფარგლებში კი აღნიშნულის მიზეზად ასევე ნიჰილიზმი გამოიკვეთა;

- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა **მოხალისეობრივ საქმიანობაში**. მსგავს აქტივობაში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს ბოლო 1-2 წლის მანძილზე 53%-ს. ახალგაზრდები აღნიშნულის მთავარ მიზეზებად ის სახელდება, რომ არ სმენიათ მსგავსი აქტივობების შესახებ, ვერ მოიცალებს ან არ ქონდათ სურვილი;
- დაბალია ახალგაზრდების მონაწილეობა სხვადასხვა **სამოქალაქო აქტივობაშიც**. მსგავსი გამოცდილების არარსებობას ბოლო 1-2 წლის მანძილზე 71% აფიქსირებს. აქაც მთავარ მიზეზებად სურვილისა და დროის არქონა დასახელდა; ასევე ის, რომ არ სმენიათ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ;
- ახალგაზრდებისთვის ყველაზე ნაკლებად ღირებულია იყვნენ **პოლიტიკურად ჩართულები** და ნახევარზე მეტი **პოლიტიკით საერთოდ არ არის დაინტერესებული** (56%);
- ათიდან ორ ახალგაზრდას ამბროლაურში უჭირს დაასახელოს ერთი **უფლება** მაინც, რომელიც სმენია (23%). ამის მიუხედავად, ათიდან შვიდი მიიჩნევს, რომ მათი უფლებები დაცულია (69%);
- მუნიციპალიტეტში სხვადასხვა **სარისკო ქცევა** გავრცელებული ახალგაზრდებში, ყველაზე მეტად კი გავრცელებულია სიგარეტის მოწევა და თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებებით ზედმეტად გატაცება;
- როგორც შიდა, ასევე გარე **მიგრაციის** განზრახვა დაბალია. შიდა მიგრაციაზე უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე 69%, გარე მიგრაციაზე კი - 84% არ ფიქრობს. მათი მთავარი მოტივაცია კი, ვინც ამგვარ განზრახვებს აფიქსირებს, დასაქმების უკეთეს შესაძლებლობებსა და უკეთესი ცხოვრების პირობებს უკავშირდება როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში;
- **საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილება** ამ ეტაპზე, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, საშუალოზე მაღალია (5,4 ქულა მაქსიმალური 7-დან);
- **უახლოესი 10 წლის პერსპექტივაში**, როგორც ქვეყნის, ასევე საკუთარი მუნიციპალიტეტისა და პირადად მათი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება მეტ-ნაკლებად დადებითია. ქვეყნის სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის უკეთესობისკენ ცვლილებას ამბროლაურში ახალგაზრდების 57%, მუნიციპალიტეტში პოზიტიურ ცვლილებაზე კი - 60% მიუთითებს. ამასთან, პირადად საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის უკეთესობისკენ ცვლილების მოლოდინი უფრო მაღალია და 84%-ს შეადგენს.

მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანია შეისწავლოს ახალგაზრდობის უფლებები, საჭიროებები, გამოწვევები და ინტერესები ადგილობრივ დონეზე.

აღნიშნულის შესასწავლად განისაზღვრა კვლევის შემდეგი ამოცანები:

- ➔ ახალგაზრდების საჭიროებებისა და გამოწვევების იდენტიფიცირება;
- ➔ ახალგაზრდების ინტერესების, მოტივაციისა და მოლოდინების იდენტიფიცირება;
- ➔ გამოწვევების იდენტიფიცირება, რომლებიც არსებობს ადამიანის უფლებების რეალიზების თვალსაზრისით;
- ➔ იმ შესაძლებლობების იდენტიფიცირება, რომელთა გაფართოებაც გაამჯობესებდა სხვადასხვა აქტორის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

პროექტის მიზნებისა და ამოცანების გათვალისწინებით, შემუშავდა კვლევის მიდგომა, რომელიც ითვალისწინებს (1) რაოდენობრივი და (2) თვისებრივი კვლევის ჩატარებას.

რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იყო პირისპირ ინტერვიუს ტექნიკა და ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში გამოიკითხა 185 ახალგაზრდა. თვისებრივი კომპონენტის ფარგლებში გამოყენებული იყო ფოკუსური ჯგუფის და სიღრმისეული ინტერვიუების ტექნიკები. სულ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ჩატარდა 3 ფოკუსური დისკუსია და 3 სიღრმისეული ინტერვიუ. ფოკუსურ ჯგუფებში რესპონდენტების შერჩევისას გათვალისწინებული იყო შემდეგი კრიტერიუმები: ასაკი (14-17, 18-23, 24-29 წლის ჯგუფები); სქესი; დასახლების ტიპი (ქალაქი/სოფელი); განათლება; სამუშაო გამოცდილება; სოციალური ჯგუფი (სოციალურად დაუცველი, შშმ პირი).

რაც შეეხება სიღრმისეულ ინტერვიუებს, ისინი ჩატარდა ძირითად ინფორმანტებთან,¹ რომელთაგან ერთი წარმოადგენდა ადგილობრივ თვითმმართველობას. კერძოდ, რესპონდენტი, რომელიც მუნიციპალიტეტის მერიაში ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი. ორი ინტერვიუ კი ჩატარდა ადგილობრივი სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლებთან.

¹ ძირითადი ინფორმანტი - პირი, რომელიც სიღრმისეული ინტერვიუსთვის მიზნობრივად შერჩეული და წარმოადგენს კვლევის საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე გაცნობიერებული ადამიანების ჯგუფს.

Covid 19-ის გავრცელების გამო სიღრმისეული ინტერვიუები და ფოკუსური დისკუსიები ჩატარდა ონლაინ რესპონდენტისთვის მისაღებ დროსა და ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით.

ცხრილი # 1. კვლევის დიზაინი

კვლევის დიზაინი			
ტექნიკა	ფოკუსური ჯგუფი	სიღრმისეული ინტერვიუ	პირისპირ ინტერვიუ
სამიზნე ჯგუფი	14-29 წლის ახალგაზრდები: 1. 14-17 წელი 2. 18-23 წელი 3. 24-29 წელი	1. ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი პირი ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში (1 ინტერვიუ) 2. სამოქალაქო სექტორის (არასამთავრობო) წარმომადგენელი, რომელიც მუშაობას ახალგაზრდობის საკითხებზე (2 ინტერვიუ)	14-29 წლის ახალგაზრდები
რაოდენობა	3	3	185
კვლევის არეალი	ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი		
შერჩევის მეთოდი	მიზნობრივი	მიზნობრივი	შემთხვევითი
დისკუსიის ხანგრძლივობა	1.5-2 საათი	30-40 წუთი	45-50 წუთი

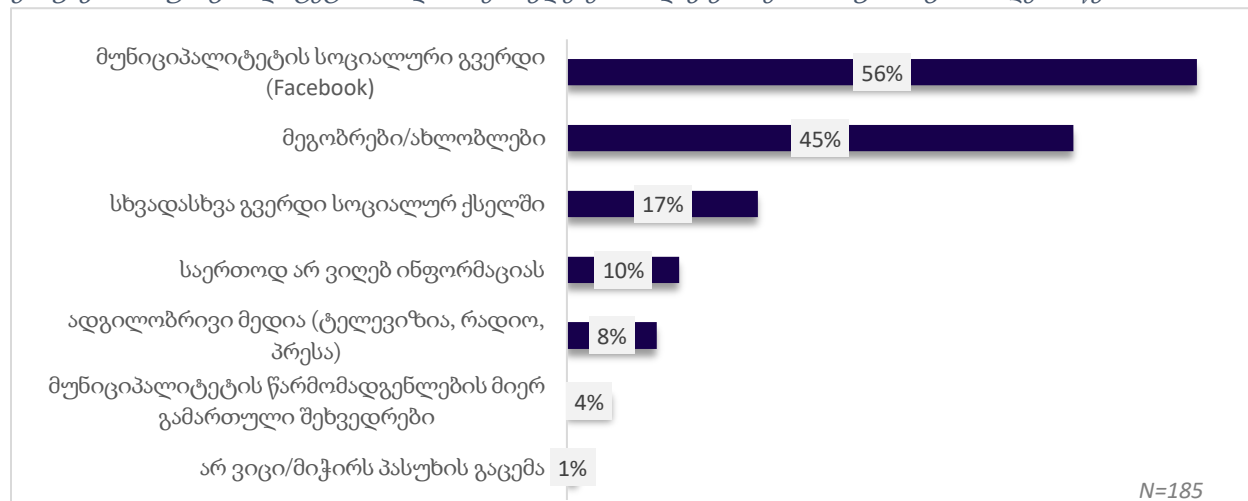
დოკუმენტში წარმოდგენილია კვლევის თვისებრივი კომპონენტების შედეგად მიღებული მონაცემების ანალიზი. კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება დაინტერესებული მხარეების მიერ სამომავლო აქტივობების დასაგეგმად.

1. კვლევის შედეგები

1.1. ახალგაზრდული აქტივობები

ახალგაზრდები ინფორმაციას საკუთარ მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ამბროლაურში მუნიციპალიტეტის სოციალური გვერდიდან იღებენ (56%). ამასთან, ინფორმაციის მნიშვნელოვან წყაროს მეგობრები/ახლობლები (45%) წარმოადგენენ. ისიც აღსანიშნავია, რომ ათიდან ერთი ახალგაზრდა საერთოდ არ იღებს ინფორმაციას მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენების თაობაზე (10%), ადგილობრივი მედია კი 8%-სთვისაა ინფორმაციის წყარო.

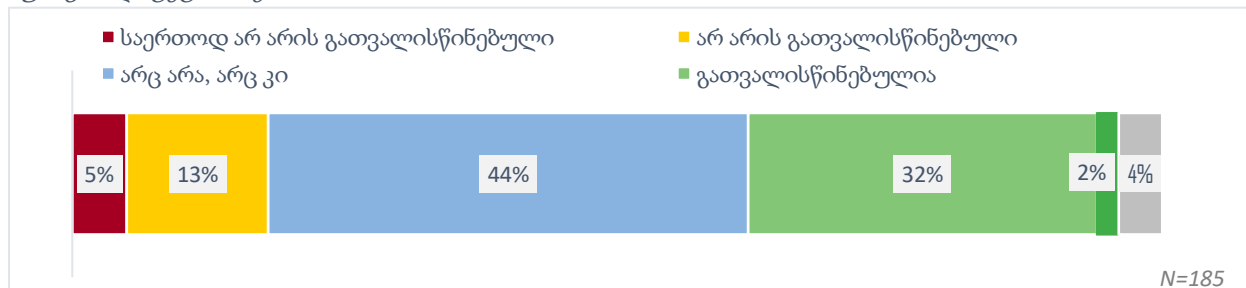
გრაფიკი # 1. მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიღების წყარო

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობას აქვს კომპიუტერზე წვდომა სახლში (54%) თუ სახლს გარეთ (4%) ან როგორც სახლში, ისე გარეთ (7%). თუმცა, აქვე ხაზგასასმელია, რომ არც სახლში და არც გარეთ კომპიუტერზე წვდომა არ აქვს გამოკითხულთა 35%-ს. რაც შეეხება ინტერნეტს, დღეში რამდენიმე საათს უთმობს მას გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა (89%) და ასევე უმრავლესობა მას სოციალურ ქსელ ფეისბუქისთვის (76%) იყენებს.

კვლევის მონაწილეთა 36%-ის შეფასებებით, მათნაირი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის საქმიანობაში გათვალისწინებულია. ნეიტრალურია აღნიშნულის შეფასება 44%-ის მიერ. 18%-ის შეფასებით კი, მუნიციპალიტეტის საქმიანობაში მათი მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები არ არის/საერთოდ არ არის გათვალისწინებული.

გრაფიკი # 2. შეფასება, გათვალისწინებულია თუ არა რესპონდენტების მსგავსი ახალგაზრდების ინტერესები მუნიციპალიტეტის მიერ

რაც შეეხება თვისებრივ კვლევას, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდობის მიმართულებით განხორციელებულ აქტივობებზე საუბრისას ფოკუსური დისკუსიების მონაწილეთა მიერ აღინიშნა ზოგადად ასეთი აქტივობების სიმწირე, რაც, მართალია, ამ ეტაპზე პანდემიისგან გამოწვეულ მდგომარეობასაც უკავშირდება, თუმცა პანდემიური რეალობის გარეშე, გამოწვევაა, განსაკუთრებით სოფლის ტიპის დასახლებებში. ის აქტივობები, რომლებიც ახალგაზრდებმა გაიხსენეს, ძირითადად სპორტულ და გარემოსდაცვით ღონისძიებებს უკავშირდება. აღსანიშნავია, რომ ასეთი ტიპის აქტივობები უმეტესად სკოლის მოსწავლეებისთვისაა ორგანიზებული.

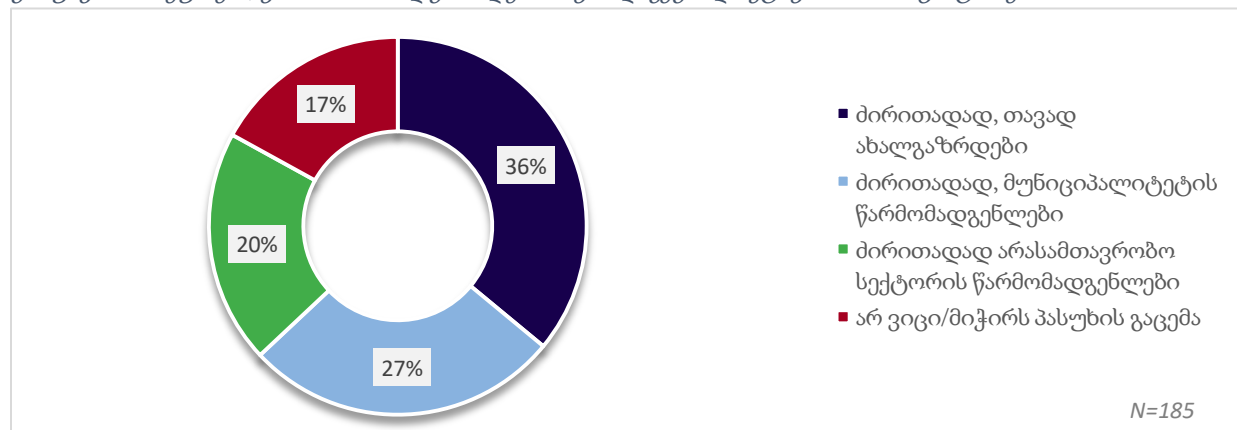
იმის გათვალისწინებით, რომ ყველაზე ხშირად სპორტული აქტივობები იგეგმება, ისიც სკოლის ასაკის ახალგაზრდებისთვის, შეიძლება ითქვას, რომ ყურადღების მიღმა რჩებიან უფროსი ასაკის ახალგაზრდები, რომელთათვისაც პრაქტიკურად არ არის მათ ინტერესებსა და საჭიროებებზე მორგებული ღონისძიებები. აქვე საგულისხმოა მოსაზრება, რომელიც, მართალია, დომინანტურად არ გამოკვეთილა, თუმცა აღინიშნა, რომ იგივე სპორტულ აქტივობებში ძირითადად ბიჭები ერთვებიან და ნაკლებად გოგოები.

გარდა იმისა, რომ ზემოაღნიშნულ აქტივობებში მონაწილეობისთვის შეზღუდულია ასაკობრივი ზღვარი, ძირითადად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებისთვის არის ორგანიზებული და ხელმისაწვდომი, გამოწვევაა სოფლის დასახლებებში არსებული მდგომარეობაც. კვლევის მონაწილეთა მოსაზრებით, აქტივობები ახალგაზრდებისთვის ძირითადად მუნიციპალურ ცენტრში ტარდება, სოფლის ტიპის დასახლებებში მცხოვრები ახალგაზრდები კი „იძულებულნი“ არიან ამ აქტივობებში ჩაერთონ ქალაქში ან დარჩნენ მის მიღმა.

გამოწვევაა ისიც, რომ ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობები არ არის მრავალფეროვანი. ისინი ძირითადად მხოლოდ რამდენიმე სფეროს მოიცავს და ღონისძიებებიც მსგავსია. ამის კვალდაკვალ, აღინიშნა, რომ ახალგაზრდების ის ნაწილი, ვისი ინტერესის სფეროც ცდება შემოთავაზებულ აქტივობებს, საკუთარი ინტერესებისა და მისწრაფებების რეალიზების შესაძლებლობის მიღმა რჩება. შესაბამისად, მრავალფეროვანი აქტივობების საჭიროება გამოიკვეთა ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.

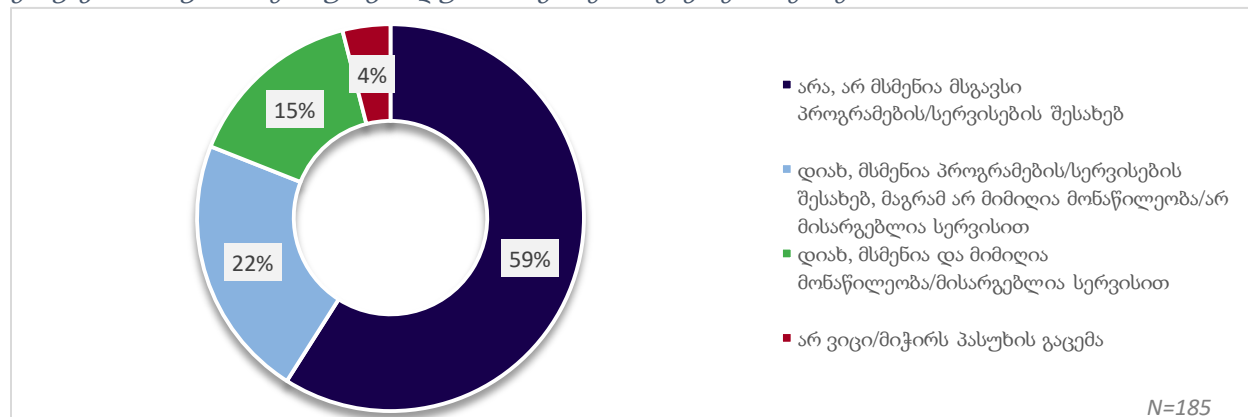
რაც შეეხება დაგეგმილი აქტივობების ინიცირებას, კვლევის მონაწილეებმა მართალია გაიხსენეს აქტივობები (მაგ: გარემოსდაცვითი ღონისძიება, ესეების კონკურსი, დასუფთავების აქტია), რაც ახალგაზრდების ინიციატივით განხორციელდა, თუმცა აღინიშნა, რომ ასეთი შემთხვევები ერთეულია და არც თუ ისე მასშტაბური, უმეტესად კი ინიციატივა ადგილობრივი თვითმმართველობისგან მოდის. თუ რაოდენობრივი კვლევის შედეგებს ვნახავთ, აქ შეფასებები ახალგაზრდების სასარგებლოდ უფროა. გამოკითხულთა 36% თვლის, რომ ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების ინიციატორები თავად ახალგაზრდები არიან. ადგილობრივ მუნიციპალიტეტზე 27% მიუთითებს, 20% კი - არასამთავრობო სექტორს ასახელებს აქტივობათა ინიციატორად.

გრაფიკი # 3. შეფასება, ვინ არიან ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ აქტივობათა ინიციატორები

რაც შეეხება იმას, რამდენად სმენიათ რესპონდენტებს იმ პროგრამებისა და სერვისების შესახებ, რომელთაც მუნიციპალიტეტი სთავაზობს ახალგაზრდებს, აღმოჩნდა, რომ ათიდან ექვსი გამოკითხული მსგავს ინფორმაციას არ ფლობს (59%). ამასთან, მეხუთედს სმენია მათ შესახებ, თუმცა არც მონაწილეობა მიუღია და არც რომელიმე სერვისით უსარგებლია (22%).

გრაფიკი # 4. ინფორმირება მუნიციპალური პროგრამების/სერვისების შესახებ

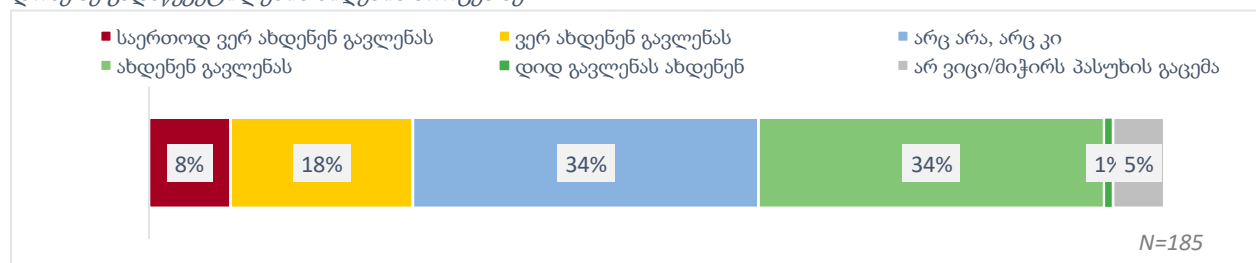

ის, რომ ინფორმირების თვალსაზრისით გამოწვევებია მუნიციპალიტეტში გამოიკვეთა თვისებრივი კვლევის ფარგლებშიც. მართალია, პროგრამებსა და სერვისებზე არაინფორმირებაზე ახალგაზრდებმა ნაკლებად ისაუბრეს, თუმცა აღნიშნეს, რომ მათთვის გამოწვევაა ის, რომ ინფორმაციას უღებენ უკვე ჩატარებული აქტივობების შესახებ და არა მანამდე. ის, რომ ახალგაზრდები არ არიან დროულად ინფორმირებულნი დაგეგმილი აქტივობების შესახებ, ასევე, არ არიან ჩართულნი დაგეგმვის პროცესში, ახალგაზრდების ჩართულობას მნიშვნელოვნად ამცირებს. ამ თვალსაზრისით როგორც კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების, ასევე ძირითად ინფორმანტების მიერ მნიშვნელოვნად შეფასდა თანამონაწილეობა პროცესებში, რაც გაზრდის არა მხოლოდ ახალგაზრდების ინტერესსა და მოტივაციას, არამედ პროცესებში მაქსიმალური ჩართულობით ისინი მეტ პასუხისმგებლობასაც აიღებენ საკუთარ თავზე, შესაბამისად, შედეგის მიღწევის სურვილი და მოლოდინიც მეტი ექნებათ.

1.2. ჩართულობა და აქტივიზმი

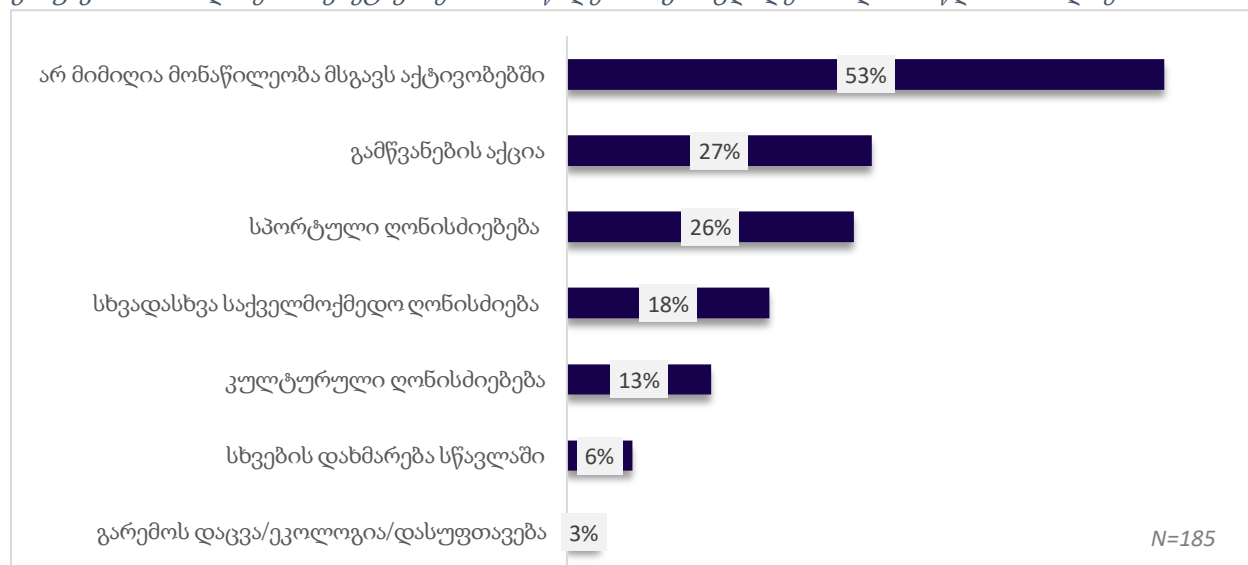
რაც შეეხება უშუალოდ ჩართულობას, აღნიშნულის დაბალი მაჩვენებელი სერიოზულ გამოწვევად შეფასდა თვისებრივი კვლევის ფარგლებში როგორც კვლევის მონაწილე ყველა ასაკობრივი ჯგუფის, ასევე ძირითადი ინფორმანტების მიერ. პროცესებში მონაწილეობისა თუ ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე გავლენის მოხდენის თვალსაზრისით შეფასებები არცთუ ნეგატიურია რაოდენობრივი კვლევის შედეგებით. კერძოდ, თუ გამოკითხულთა 26%-ის შეფასებით, მათნაირი ახალგაზრდები ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენას ვერ ახდენენ/საერთოდ ვერ ახდენენ, 35%-ის შეფასებები საპირისპიროზე მეტყველებს. ამასთან, 34%-ის შეფასებები ნეიტრალურია. ამასთან, უშუალოდ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე ათიდან მხოლოდ ერთ ახალგაზრდას აქვს (10%). ძირითადად, აღნიშნული საკითხების განხილვასა და უბრალოდ შეხვედრებში მონაწილეობას გულისხმობდა.

გრაფიკი # 5. შეფასება, რამდენად ახდენენ რესპონდენტთა მსგავსი ახალგაზრდები გავლენას ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე

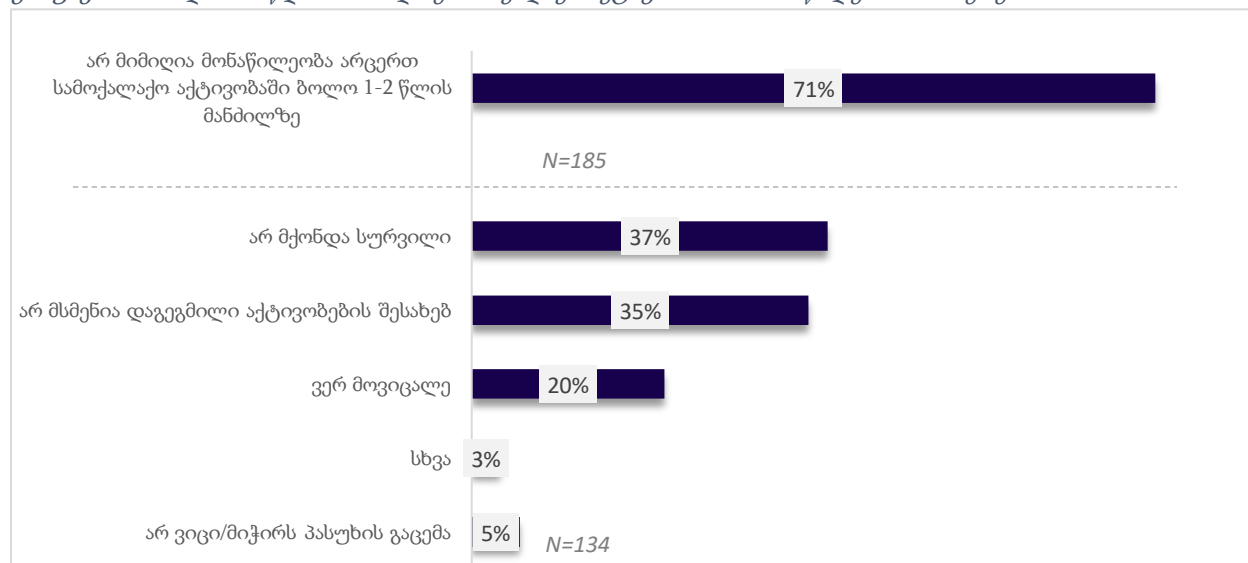
ისეთ სამოქალაქო აქტივობაში მონაწილეობას, როგორც მოხალისეობაა, მნიშვნელოვნად აფასებს გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა (89%). ამის მიუხედავად, ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მსგავს აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება არ აქვს გამოკითხულთა 53%-ს. ყველაზე მეტს, 27%-ს კი გამწვანების აქციაში, 26%-ს კი - სპორტულ აქტივობაში მიუღია მონაწილეობა. 18%-ის მოხალისეობრივი აქტივობა საქველმოქმედო აქციებში მონაწილეობას უკავშირდება.

გრაფიკი # 6. მოხალისეობრივ აქტივობებში მონაწილეობის გამოცდილება ბოლო 1-2 წლის მანძილზე

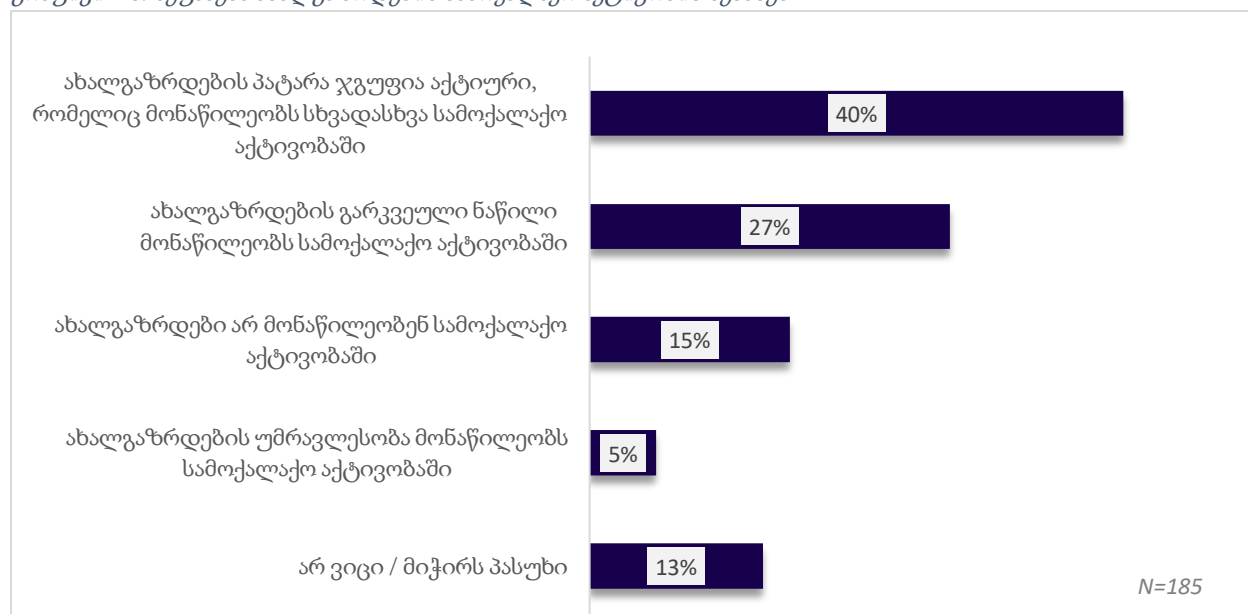
დაბალია სხვადასხვა პროცესში ჩართულობის მაჩვენებელიც, მიუხედავად იმისა, რომ ისიც მნიშვნელოვნად/მაღიან მნიშვნელოვნად მიიჩნია გამოკითხულთა უმრავლესობამ (78%). სამოქალაქო აქტივობაში ბოლო 1-2 წლის მანძილზე მონაწილეობის გამოცდილება ათიდან შვიდ გამოკითხულს არ აქვს (71%). აღმოჩნდა, რომ სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მთავარი მიზეზი სურვილის არქონაა (37%). ამასთან, 35% მიზეზად იმას ასახელებს, რომ არ სმენია დაგეგმილი აქტივობების შესახებ, მეხუთედი კი იმას, რომ ვერ მოიცალა აღნიშნულისთვის (20%).

გრაფიკი # 7. ბოლო 1-2 წლის მანძილზე სამოქალაქო აქტივობაში არმონაწილეობის მიზეზები

გარდა იმისა, რომ თავად გამოკითხულთა ჩართულობის მაჩვენებელია დაბალი, რესპონდენტთა შეფასებით, ზოგადად მუნიციპალიტეტშიც რეალობა მსგავსია. ათიდან ოთხი გამოკითხულის შეფასებით, მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების პატარა ჯგუფია აქტიური, რომელიც მონაწილეობს სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაში (40%). 27% მიიჩნევს, რომ მათ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების გარკვეული ნაწილი მონაწილეობს სამოქალაქო აქტივობაში, 15%-ის აზრით კი, ახალგაზრდები მათ მუნიციპალიტეტში სამოქალაქო აქტივობებში არ მონაწილეობენ.

გრაფიკი # 8. შეფასება ახალგაზრდების სამოქალაქო აქტივობის შესახებ

დაბალი სამოქალაქო აქტივობის მთავარ მიზეზად გამოკითხულები იმას მიიჩნევენ, რომ ახალგაზრდებს ნაკლებად აქვთ გაცნობიერებული სამოქალაქო აქტივიზმის მნიშვნელობა (52%). მეხუთედი იმასაც ასახელებს მიზეზად, რომ მუნიციპალიტეტში არ იგეგმება აქტივობები, რომლებშიც შეიძლება მონაწილეობის მიღება; 14%-ის შეფასებით კი მიზეზი ის არის, რომ ახალგაზრდებმა არ იციან, როგორ ჩაერთონ სამოქალაქო აქტივობაში.

თუ თვისებრივი კვლევის შედეგებსაც ვნახავთ, იქ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდების დაბალი ჩართულობის მიზეზი, ერთი მხრივ, განპირობებულია მათ საჭიროებებზე მორგებული პროგრამების სიმწირით, მეორე მხრივ კი, ნიჰილიზმით და უნდობლობით სხვადასხვა აქტორის მიმართ. კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების შეფასებით, არცთუ იშვიათობას წარმოადგენს ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ გაცემული დანაპირების შეუსრულებლობა, რაც იწვევს კიდევ ახალგაზრდებში მოტივაციისა და ნდობის შემცირებას. გარდა ამისა, კვლევის მონაწილე ძირითადი ინფორმანტების მიერ ჩართულობის თვალსაზრისით გამოწვევად დასახელდა გაუცნობიერებლობა და არაინფორმირებულობა. მათი შეფასებით, ხშირ შემთხვევაში, ახალგაზრდებმა არ იციან საკუთარი უფლების შესახებ, ჩაერთონ პროცესებში; ამასთან, ახალგაზრდებს არ აქვთ ინფორმაცია ჩართულობის ფორმებისა და მექანიზმების შესახებ.

ჩართულობისა და სამოქალაქო აქტივობის კონტექსტში ასევე აღსანიშნავია რაოდენობრივი კვლევის კიდევ ერთი შედეგი. აღმოჩნდა, რომ იყვნენ პოლიტიკურად ჩართულები არის ის ღირებულება, რომელიც ყველაზე ნაკლებად მნიშვნელობს ახალგაზრდებისთვის. მისი შეფასება მაქსიმალური 7-დან მხოლოდ 3 ქულაა. ამასთან, პოლიტიკა საერთოდ არ აინტერესებს გამოკითხული ახალგაზრდების ნახევარს (51%), ყველაზე მეტს კი აინტერესებს ზოგადად პოლიტიკა საქართველოში (31%).

მიუხედავად ჩართულობის დაბალი მაჩვენებლისა, სამოქალაქო აქტივიზმი რომ მნიშვნელოვანია ეს რაოდენობრივმა კვლევამაც უჩვენა და თვისებრივმაც. ამ უკანასკნელის ფარგლებში საგულისხმოა, რომ პროცესებში ჩართულობის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ყველა ასაკობრივ ჯგუფში იყო ხაზგასმული. მეტიც, ყველა ჯგუფში აღინიშნა ჩართულობის გაზრდის საჭიროება. აღნიშნული მნიშვნელოვნად შეფასდა რამდენიმე მიზეზით. ერთი მხრივ, სამოქალაქო აქტივობა მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების რეალური საჭიროებებისა და ინტერესების გასაცნობად შესაბამისი აქტორებისთვის და, ასევე, მათზე საპასუხოდ. ჩართულობა არის ერთგვარი გარანტი იმისა, რომ ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების შესახებ გადაწყვეტილების მიმღებ პირებს თავად ახალგაზრდები მიაწვდიან შესაბამის ინფორმაციას და ასევე იმისაც, რომ მათთვის მნიშვნელოვანი პროექტები განხორციელდება. გარდა ამისა, კვლევის მონაწილეთა ნაწილის შეფასებით, მათი ჩართულობა მაგალითი იქნება მომავალი თაობისთვის, რათა არ გაწყდეს ერთგვარი ჯაჭვი და სამოქალაქო აქტივიზმი მისაბამი გახდეს. ამასთან, ახალგაზრდების ჩართულობა კვლევის მონაწილეებს ესახებათ

მნიშვნელოვნად როგორც თავად ახალგაზრდების, ასევე, ზოგადად საზოგადოების განვითარებისთვის. ჩართულობის კონტექსტში ხაზგასმული იყო იმის გააზრების საჭიროება, რომ ახალგაზრდებს რეალურად შეუძლიათ გარკვეულ პროცესებში ჩართულობით შედეგის მიღწევა. თავად ცვლილებების მოლოდინი კი, ჩართულობის გარეშე, არარეალისტურად ფასდება კვლევის მონაწილეთა მიერ.

1.3. უფლებები

კვლევის მონაწილეებმა შეაფასეს უფლებებთან დაკავშირებული საკითხები. საგულისხმოა, რომ გამოკითხულთა 23%-ს უჭირს დაასახელოს ერთი უფლება მაინც, რომლის შესახებაც სმენია. ყველაზე მეტს, 46%-ს კი სმენია გამოხატვის თავისუფლების შესახებ. ამასთან, ათიდან შვიდი გამოკითხული ფიქრობს, რომ მისი უფლებები დაცულია, 26% კი მიიჩნევს, რომ მისი უფლება ნაწილობრივაცაა დაცული.

თვისებრივმა კვლევამაც უჩვენა, რომ მონაწილეებს ნაწილს უჭირს ახალგაზრდების ისეთი უფლებების დასახელება, რომლებიც ნაკლებადაა დაცული. განსაკუთრებით არ ახსენდებათ უფლებების დარღვევის მაგალითები სკოლის ასაკის ახალგაზრდებს, რომელთა შეფასებითაც, ამ თვალსაზრისით გამოწვევები მუნიციპალიტეტში თითქმის არ არის.

რაც შეეხება უფროსი ასაკის ახალგაზრდების ჯგუფს, აქ მაინც გამოიყო გარკვეული უფლებები, რომელთა შეზღუდვაზეც შეიძლება საუბარი. კერძოდ, მათთან აღინიშნა განათლების უფლების დარღვევა, რაშიც ძირითადად დისკუსანტებმა მოიაზრეს სასკოლო ინფრასტრუქტურის გაუმართაობა და სკოლებში სათანადო ინვენტარისა თუ ლაბორატორიების არარსებობა.

დისკუსიებისას, ძირითადად ასევე უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან, ყურადღება გამახვილდა შრომითი უფლებების დარღვევაზე. აღნიშნულის მაგალითად მოყვანილი იყო ასაკის ნიშნით დისკრიმინაცია. კერძოდ, ახალგაზრდა ასაკის გამო დასაქმებულებს „სტანდარტულზე დაბალი“ ანაზღაურება აქვთ, მიუხედავად ხელშეკრულების არსებობისა, რომელიც კანონმდებლობის შესაბამისად სრულ განაკვეთზე დასაქმებულთან ფორმდება. დისკრიმინაციის კონტექსტში აღსანიშნავია, რომ ათიდან რვა და მეტ ახალგაზრდას რაიმე ნიშნით დისკრიმინაციის გამოცდილება არ ჰქონია.

უფლებების კონტექსტში ასევე აღსანიშნავია, რომ თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ნახსენები იყო ხარისხიან ჯანდაცვაზე ხელმისაწვდომობის არარსებობა, რაც ჯანმრთელობის დაცვის უფლების შეზღუდვას გულისხმობდა და ის, ახალგაზრდების მსგავსად, სხვა თაობების წარმომადგენელთათვისაც გამოწვევაა მუნიციპალიტეტში. თუმცა აქვე საგულისხმოა

რაოდენობრივი კვლევის შედეგად, სადაც ჯანდაცვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ახალგაზრდებისთვის მხოლოდ 7% ასახელებს და სხვა საკითხები ბევრად მნიშვნელოვან გამოწვევებად ფასდება.

1.4. პრობლემები

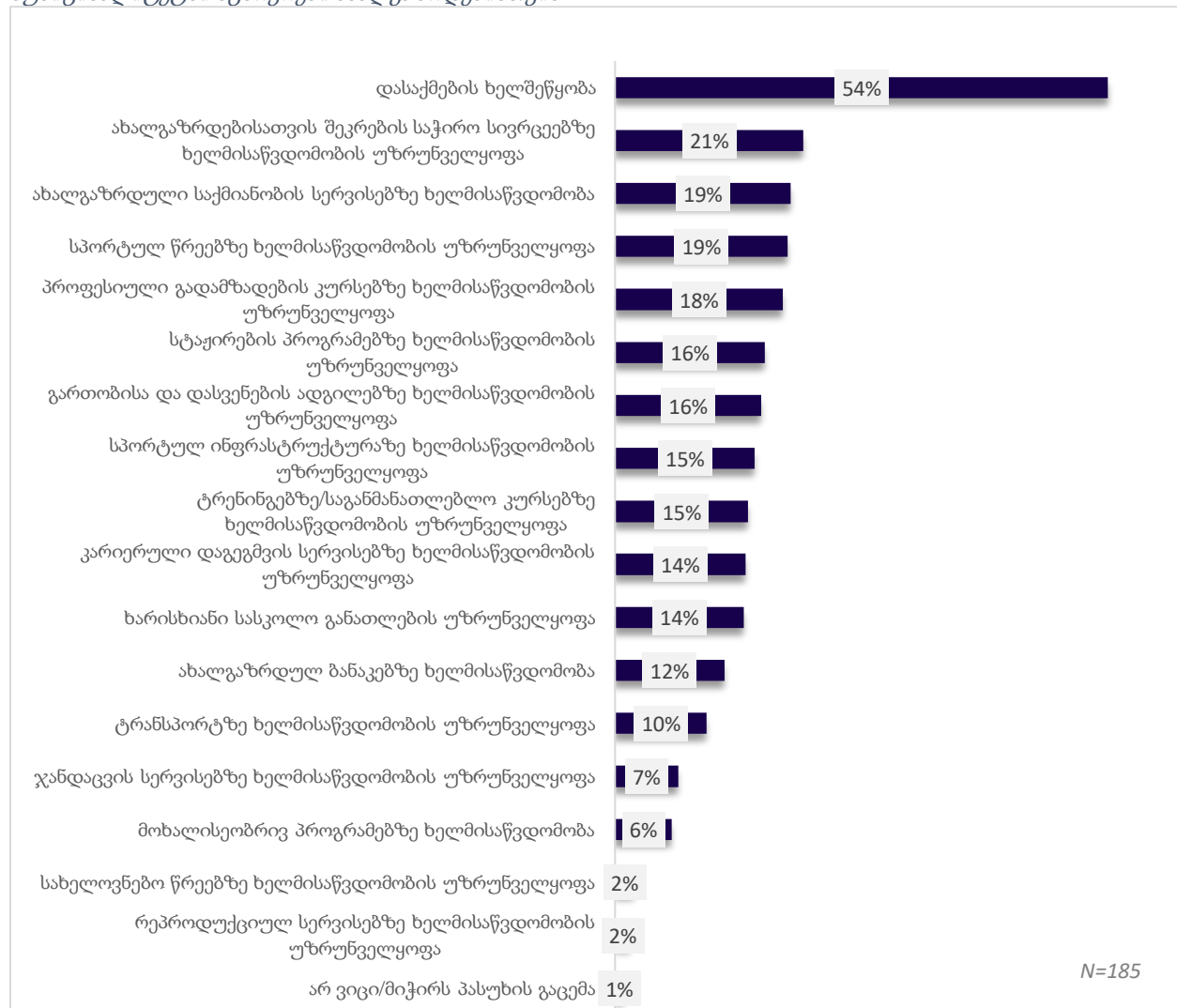
გამოწვევების კონტექსტში ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში თვისებრივი კვლევის ფარგლებში რამდენიმე საკითხზე გამახვილდა ყურადღება.

კვლევის მონაწილე ყველა ასაკობრივ ჯგუფში, ერთ-ერთ მწვავე პრობლემად *ახალგაზრდული სივრცეების არარსებობა* დასახელდა, რაც ახალგაზრდებს შეკრების, აზრთა გაცვლისა თუ გართობის საშუალებას მისცემდა. აღნიშნული გამოწვევად შეფასდა ძირითადი ინფორმანტების მიერაც. კვლევის მონაწილეთა მოსაზრებით, მსგავსი სივრცეების არსებობა გართობის გარდა, ახალგაზრდების განვითარებასა და იდეების გენერირებასაც უწყობს ხელს. საკითხი განსაკუთრებით აქტუალურია უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვის, რომელთაც, სკოლისშემდგომ პერიოდში აღარსად აქვთ შეკრების შესაძლებლობა. ამასთან, საკითხი აქტუალურია როგორც მუნიციპალური ცენტრისთვის, ასევე სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის, თუმცა ამ უკანასკნელის შემთხვევაში პრობლემა განსაკუთრებით მწვავეა, იმის გათვალისწინებითაც, რომ მუნიციპალური ცენტრიდან დაშორება ართულებს იმ აქტივობებში მონაწილეობას, რაც იშვითადა, მაგრამ მაინც იგეგმება.

ის, რომ შეკრებებისთვის სივრცეებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა მოსაგვარებელი პრობლემაა რაოდენობრივმა კვლევამაც დაადასტურა. აღნიშნულზე, როგორც გამოწვევაზე, რომელიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მოგვარდეს ახალგაზრდებისთვის მუნიციპალიტეტში გამოკითხულთა მეხუთედმა აღნიშნა (21%).

მეორე სერიოზული გამოწვევა, რომელიც არამხოლოდ ახალგაზრდებისთვისაა აქტუალური და თვისებრივმა კვლევამ გამოავლინა, *ტრანსპორტზე შეზღუდულ ხელმისაწვდომობას* უკავშირდება. აღნიშნულზე ყურადღება გამახვილდა როგორც ფოკუსური დისკუსიების მონაწილეთა მიერ, ასევე ძირითად ინფორმანტებთანაც. მუნიციპალური ტრანსპორტის არარსებობა განსაკუთრებით მწვავე პრობლემაა სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის, რაც, თავის მხრივ, ხელს უშლის ახალგაზრდებს ჩაერთონ იმ პროცესებში, რომელიც მუნიციპალურ ცენტრებში მიმდინარეობს. ტრანსპორტზე ხელმისაწვდომობა, როგორც გამოწვევა, რომელიც უნდა მოგვარდეს მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდებისთვის აღნიშნა რაოდენობრივი კვლევის მონაწილეთა 10%-მაც.

გრაფიკი # 9. უმთავრესი გამოწვევები/პრობლემები, რომელთა მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის

ამასთან, რაოდენობრივმა კვლევამ ისიც გამოავლინა, რომ ახალგაზრდებისთვის გამოწვევებია ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის არარსებობის თვალსაზრისითაც, რამდენადაც ამ გამოწვევის მოგვარების განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე ათიდან ორი ახალგაზრდა მაინც მიუთითებს (19%). ასევე გამოწვევებია სპორტულ წრეებსა (19%) და სპორტულ ინფრასტრუქტურაზე (15%), ასევე გართობისა და დასვენების ადგილებზე (16%) ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით.

თვისებრივი კვლევის ფარგლებშიც ასევე გამოიკვეთა გამოწვევებს შორის დაბალი ხელმისაწვდომობა სხვადასხვა წრესა თუ აქტივობაზე. ზოგადად, როგორც უკვე აღინიშნა, აქტივობები იშვიათად ტარდება, გამოირჩევა ერთფეროვნებით და შესაძლებლობის მიღმა ტოვებს იმ ახალგაზრდებს, რომელთაც განსხვავებული ინტერესები და მისწრაფებები აქვთ.

უმეტესად, ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ შეთავაზებული აქტივობების სიმწირის კვალდაკვალ, ისიც აღინიშნა, რომ გამოწვევებია ფინანსური თვალსაზრისითაც. კერძოდ, აღინიშნა, რომ ახალგაზრდების ნაწილს შეზღუდული აქვს იმ აქტივობებზე წვდომა, რომლებიც ფასიანია და ესეც გამოწვევაა.

კიდევ ერთ სერიოზულ გამოწვევად თვისებრივი კვლევის ფარგლებში გამოიკვეთა *ინტერნეტზე დაბალი ხელმისაწვდომობა*. პრობლემის აქტუალობას ადასტურებს ძირითადი ინფორმანტებისგან მიღებული ინფორმაციაც. პრობლემა განსაკუთრებით მწვავეა სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის. კვლევის მონაწილეთა შეფასებით, სოფლების უმრავლესობას არ აქვს უკაბელო ინტერნეტზე წვდომა. ამ პირობებში ახალგაზრდებს უწევთ მობილურის ინტერნეტით სარგებლობა, თუმცა ამასთან დაკავშირებით დამატებით ორი ძირითადი საკითხი გამოიკვეთა. ერთი მხრივ, ინტერნეტი, რომელიც ამ გზით მიეწოდებათ, ცუდი ხარისხისაა; მეორე მხრივ კი, მასთან დაკავშირებული ფინანსური ხარჯები დამატებითი გამოწვევაა ახალგაზრდებისთვის.

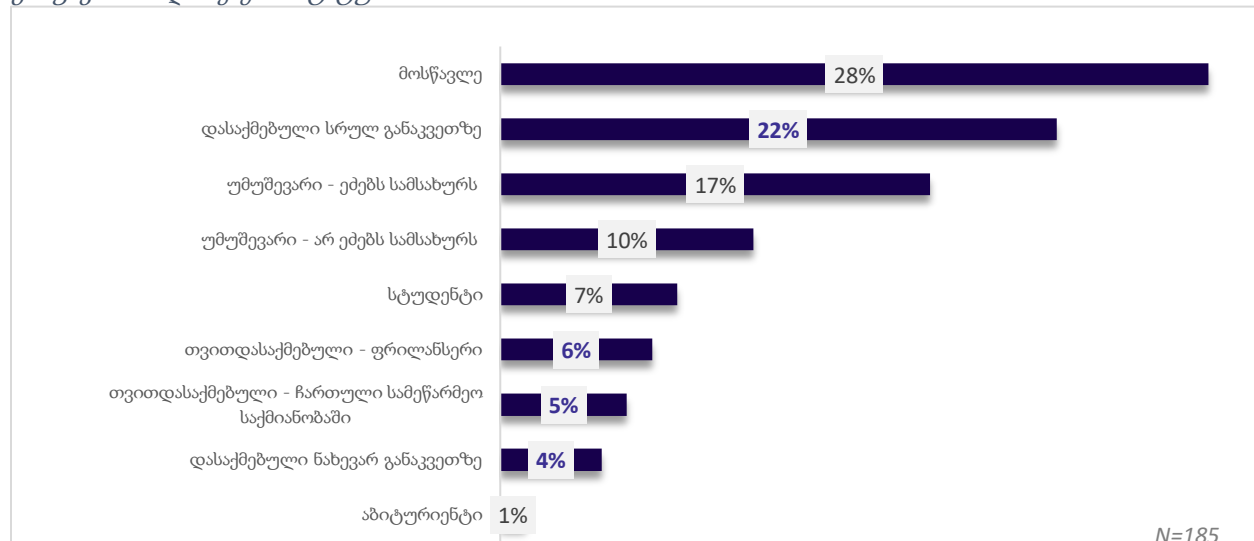
პრობლემად გამოიკვეთა ასევე, რიგ შემთხვევაში *ბიბლიოთეკის* არარსებობა, ან არსებობის შემთხვევაში, წიგნად ფონდთან დაკავშირებული გამოწვევები. აღსანიშნავია, რომ ეს გამოწვევაც განსაკუთრებით აქტუალურია სოფლის ტიპის დასახლებებისთვის.

დასაქმება

როგორც რაოდენობრივი კვლევის შედეგები მოწმობს, გამოწვევა, რომლის მოგვარებაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის მუნიციპალიტეტში დასაქმებას უკავშირდება, რამდენადაც მას ყველაზე მეტი ახალგაზრდა, 54% ასახელებს პრობლემებს შორის. თვისებრივი კვლევის ფარგლებში, *დასაქმება*, კერძოდ სამუშაო ადგილების სიმწირე დასახელდა განსაკუთრებულ გამოწვევად და მასზე განსაკუთრებული ყურადღება უფროსი ასაკის ახალგაზრდების ჯგუფში გამახვილდა. მათთან ხაზგასმული იყო, რომ სამუშაო ადგილების სიმწირესთან ერთად, გამოწვევა ნეპოტიზმსაც უკავშირდება, რაც ამცირებს დასაქმების შანსებს.

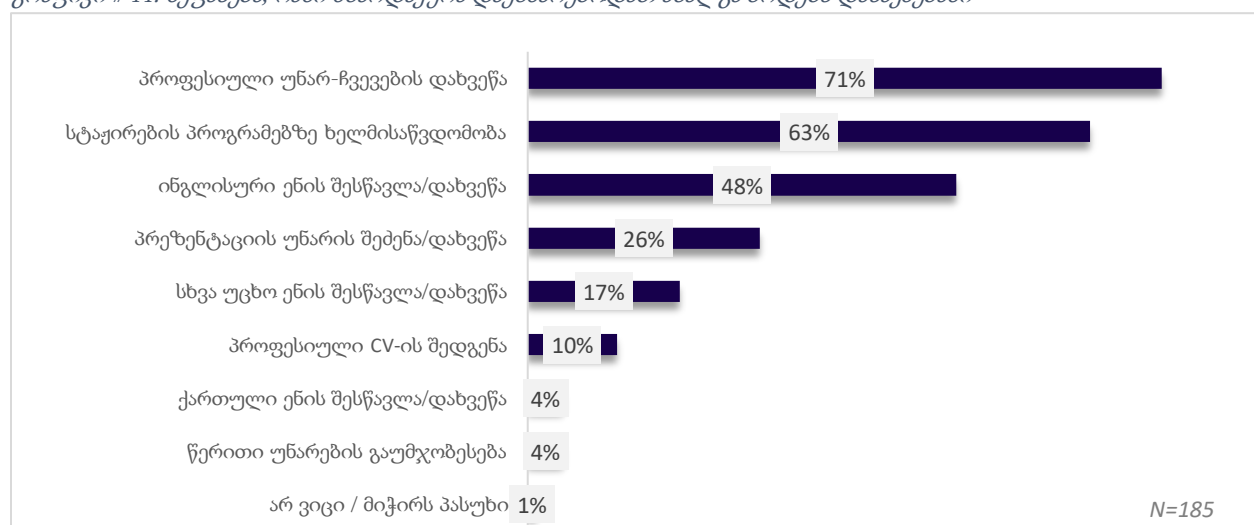
უმუშაოდ სამუშაო სტატუსს რაც შეეხება, აღმოჩნდა, რომ გამოკითხულთა 22% სრულ განაკვეთზე, 4% კი - ნახევარ განაკვეთზეა დასაქმებული. 5% არის თვითდასაქმებული, რომელიც სამეწარმეო საქმიანობაშია ჩართული, 6% კი - ფრილანსერია.

გრაფიკი # 10. დასაქმების სტატუსი

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდებისთვის დასაქმება რომ რთული (40%) ან ძალიან რთულია (29%), ამ მოსაზრებას კვლევის მონაწილეთა უმრავლესობა იზიარებს. ამასთან, დიდი უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ სამუშაო ადგილების არსებობაა ის მთავარი ფაქტორი, რაც დასაქმებას შეუწყობდა ხელს (71%). რაც შეეხება იმ ფაქტორებს შორის, რაში მხარდაჭერაც ახალგაზრდებს მუნიციპალიტეტში განსაკუთრებით დაეხმარებოდა დასაქმებაში, ორი უმთავრესი ფაქტორი იკვეთება. კერძოდ, პროფესიული უნარ-ჩვევების დაუფლებაში (71%) და სტაჟირების პროგრამებსა და სამუშაო გამცოდინლების დაგროვების შესაძლებლობებზე ხელმისაწვდომობის არსებობა (63%). ამასთან, გამოკითხულთა ნახევარი თვლის, რომ ინგლისური ენის შესწავლა/დახვეწაში მხარდაჭერაა ის, რაც ახალგაზრდებს დასაქმებაში დაეხმარებოდა მათ მუნიციპალიტეტში (48%).

გრაფიკი # 11. შეფასება, რაში მხარდაჭერა დაეხმარებოდა ახალგაზრდებს დასაქმებაში

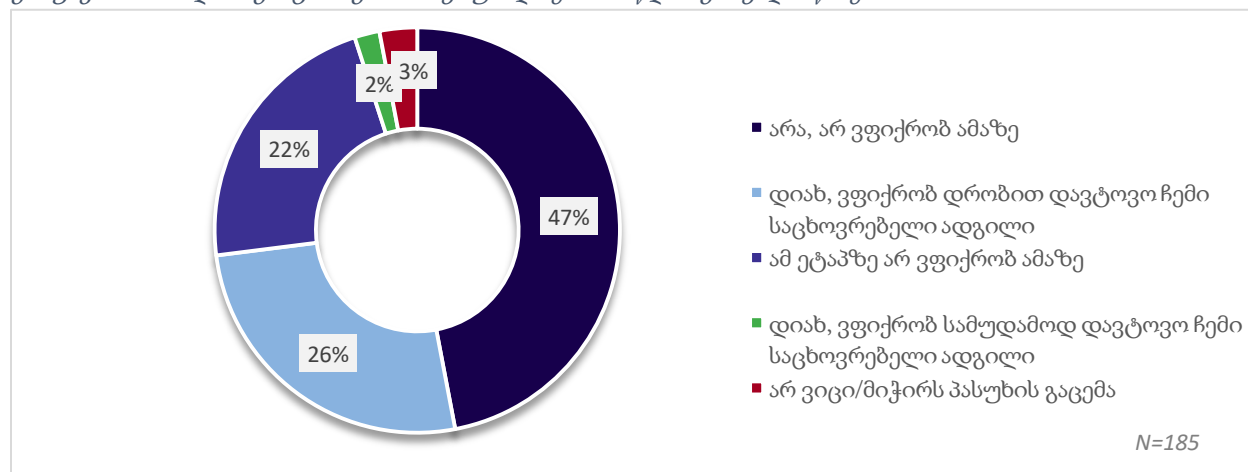
იმასაც თუ გავითვალისწინებთ, რომ პროფესიული გადამზადების კურსებზე (18%), ტრენინგებსა და საგანმანათლებლო კურსებზე (15%), ასევე კარიერული დაგეგმვის სერვისებზე (14%) ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაა ის გამოწვევები, რომლებიც მნიშვნელოვანია მოგვარდეს ახალგაზრდებისთვის, შეგვიძლია ჩავთვალოთ, რომ ეს საკითხები დასაქმებასთან დაკავშირებულ გამოწვევებთან გამკლავების გზადაც მიაჩნიათ ახალგაზრდებს.

მიგრაცია

უნდა აღინიშნოს, რომ თვისებრივი კვლევის ფარგლებში სამუშაო ადგილების და, ზოგადად, დასაქმების პერსპექტივის არსებობა მნიშვნელოვანად შეფასდა იმისთვის, რომ ახალგაზრდებს ადგილზე დარჩენის მოტივაცია და შესაძლებლობა გაუჩნდეთ, რაც დისკუსიანტთა აზრით, შიდა მიგრაციის ერთგვარი პრევენცია იქნება. სამუშაო ადგილების შექმნა ახალგაზრდების რეგიონში დასაბრუნებლად ან დარჩენის მოტივაციის გასაჩენად მნიშვნელოვან წინაპირობად ესახებათ კვლევის მონაწილე ძირითად ინფორმანტებსაც.

უშუალოდ მიგრაციასთან დაკავშირებულ განზრახვებთან მიმართებით რაოდენობრივი კვლევის შედეგები უჩვენებს, რომ შიდა მიგრაციაზე, 2-3 წლის პერსპექტივაში, არ ფიქრობს გამოკითხულთა ნახევარი (47%), ამ ეტაპზე კი ასეთი განზრახვა არ აქვს მეხუთედს (22%). აქვე აღსანიშნავია, რომ, სამუდამოდ საკუთარი საცხოვრებელი ადგილის დატოვების განზრახვა თითქმის არ ფიქსირდება (2%).

გრაფიკი # 12. შიდა მიგრაციის განზრახვა უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით

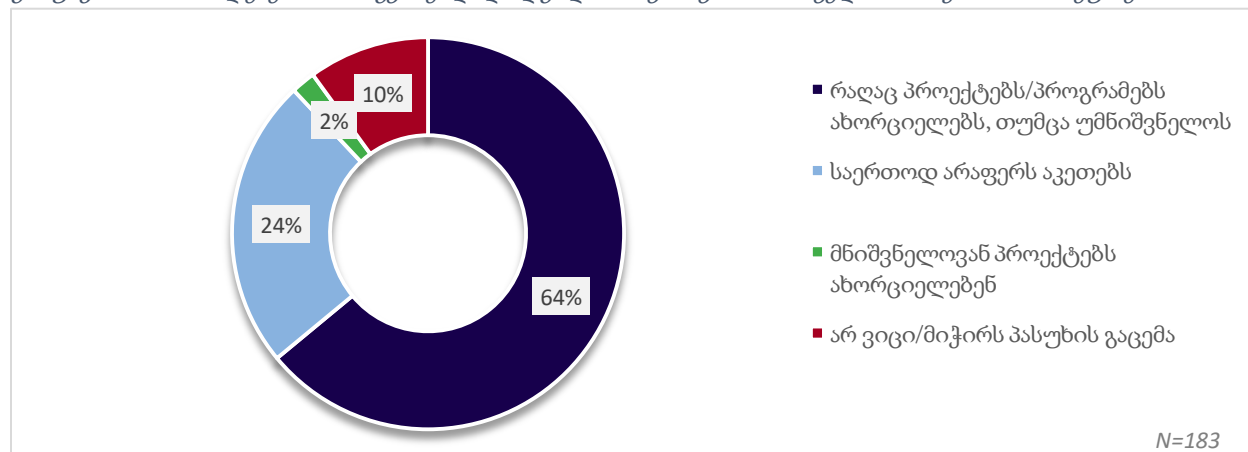
გარე მიგრაციის განზრახვა არ აქვს გამოკითხულთა 64%-ს. ამასთან, უახლოესი 2-3 წლის გათვალისწინებით, ამ ეტაპზე ქვეყნის დატოვებაზე არ ფიქრობს 20%. მათი რიცხვი, ვინც უახლოესი 2-3 წლის მანძილზე ქვეყნის დროებით დატოვებას ფიქრობს, 12%-ს შეადგენს.

როგორც შიდა, ასევე გარე მიგრაციის შემთხვევაში, უკეთესი განათლების ხელმისაწვდომობა და დასაქმების უკეთესი შესაძლებლობა, ასევე უკეთესი ცხოვრების პირობებია განზრახვის მთავარი მიზეზები.

რაც შეეხება აღნიშნული პრობლემების მოგვარებაზე პასუხისმგებელ პირებს, თვისებრივი კვლევის მონაწილე ყველა ასაკობრივ ჯგუფში აღინიშნა, რომ მთავარი პასუხისმგებელი ადგილობრივი თვითმმართველობაა, თავად ახალგაზრდების ჩართულობა კი ამ პროცესში მნიშვნელოვანია. კერძოდ, მათ როლს ინფორმაციის მიწოდებასა და საკუთარი აზრის დაფიქსირების თვალსაზრისით ხედავენ ახალგაზრდები, თუმცა აქვე მიუთითებენ, რომ მნიშვნელოვანია ისეთი ადამიანების თანადგომა, ვის ხელშიც რეალურად არის ძალაუფლება.

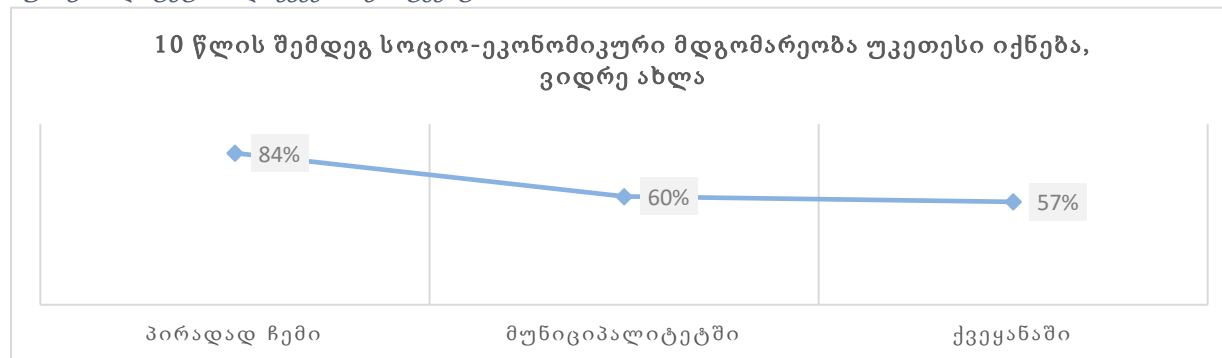
იმასთან დაკავშირებით, თუ რა კეთდება არსებული პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ, რაოდენობრივი კვლევის შედეგები ნეიტრალურად ან ნაკლებად დადებითად შეიძლება შეფასდეს. გამოკითხულთა 64% მიიჩნევს, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება რაღაც პროექტებს/პროგრამებს ახორციელებს, თუმცა უმნიშვნელოს, მეოთხედის შეფასებით კი, თვითმმართველობა საერთოდ არაფერს აკეთებს პრობლემების მოსაგვარებლად (24%). ამასთან, 10%-ს გაუჭირდა აღნიშნულის შეფასება.

გრაფიკი # 13. პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობის შეფასება

გამოწვევების მიუხედავად, ახალგაზრდების განწყობები მომავალთან დაკავშირებით ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში პოზიტიურად ფასდება. ყველაზე ოპტიმისტურია 10 წლის შემდეგ საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასება (84%). რაც შეეხება მუნიციპალიტეტისა (60%) და ქვეყნის (57%) მდგომარეობის შეფასებას, ის ნაკლებად ოპტიმისტურია, თუმცა, მაინც მაღალია.

გრაფიკი # 14. შეფასება 10 წლის შემდეგ სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის პირადად მათი, მუნიციპალიტეტისა და ქვეყნის კონტექსტში

ამასთანავე, გამოკითხულთა მიერ პოზიტიურად ფასდება საკუთარი როგორც ფიზიკური (4.3 ქულა მაქსიმალური 5-დან), ასევე ფსიქიკური (4.5 ქულა) მდგომარეობა. ამასთან, ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით, ამ ეტაპზე საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილებაც მაღალია და მაქსიმალური 7-დან 5.4 ქულით ფასდება.

ამგვარად, როგორც ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ჩატარებულმა კვლევის შედეგებმა უჩვენა, ახალგაზრდების წინაშე არაერთი გამოწვევაა, რომელთაგან განსაკუთრებით მწვავეა დასაქმების პრობლემა. გამოწვევების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები მიიჩნევიან, რომელთა მუშაობაც ამ ეტაპზე უფრო ნეიტრალურად შეიძლება შეფასდეს, ვიდრე დადებითად. ამასთან, მაღალია როგორც საკუთარი ცხოვრებით კმაყოფილება, ასევე უახლოესი 10 წლის მანძილზე საკუთარი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობის პოზიტიური ცვლილების მოლოდინი.

1.5. სასურველი აქტივობები

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში ახალგაზრდებმა დააფიქსირეს მოსაზრებები სასურველი აქტივობებისა თუ პროექტების შესახებ. მათი მოსაზრებით, პირველ რიგში, სასურველია *შეკრებებისა და გართობისთვის სივრცის* არსებობა, სადაც ახალგაზრდები შეხვედრების, დისკუსიებისა თუ სხვა ტიპის აქტივობების დაგეგმვას შეძლებენ. აღნიშნული მნიშვნელოვნად შეფასდა არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლების მიერაც. ასეთ სივრცეში მოიაზრება არა მხოლოდ გასართობი ტიპის ღონისძიებების მოწყობის შესაძლებლობა, არამედ კვლევის მონაწილეთა აზრით, ასეთი სივრცის არსებობა მოსაზრებების გაცვლისა და იდეების გენერირების საშუალებასაც გააჩენს. თუმცა,

პრიორიტეტულად მაინც გასართობი აქტივობების ორგანიზება ჩაითვალა, რადგან სწორედ ეს არის ახალგაზრდებისთვის ყველაზე საინტერესო და მაღალ ჩართულობასაც გამოიწვევს.

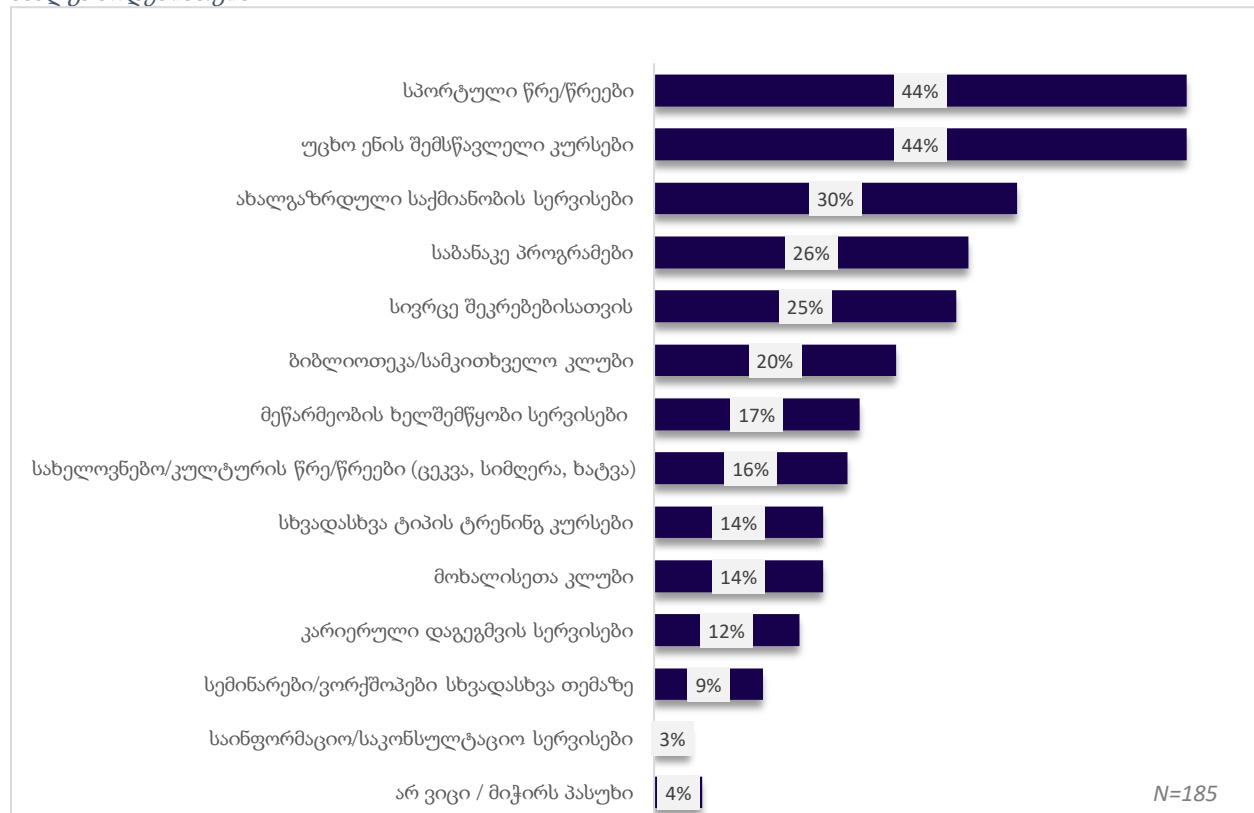
ის, რომ შეკრებებისთვის სივრცეებზე ხელმისაწვდომობის არსებობა მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის რაოდენობრივმა კვლევამაც დაადასტურა, რამდენადაც ამ სერვისზე ხელმისაწვდომობის აუცილებლობაზე გამოკითხულთა მეოთხედი მიუთითებს (25%).

გარდა ამისა, დისკუსიებზე ასევე აღინიშნა უფრო მეტი და მრავალფეროვანი *სპორტული და საგანმანათლებლო აქტივობის* არსებობის საჭიროებაც. მაგალითისთვის მოყვანილი იყო ლიტერატურული/პოეზიის საღამო, ჭადრაკის წრე და ა.შ. კვლევის მონაწილეთა გარკვეული ნაწილის მოსაზრებით, ასევე სასურველია გარემოსდაცვითი ღონისძიებების ორგანიზაცებაც.

წრეებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მნიშვნელობა გამოავლინა რაოდენობრივმა კვლევამაც, განსაკუთრებით სპორტულ წრეებთან დაკავშირებით. კერძოდ, სპორტულ წრეზე/წრეებზე ხელმისაწვდომობის არსებობა ჩაითვალა განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად ახალგაზრდებისთვის გამოკითხულთა 44%-ის მიერ, მაშინ როდესაც კულტურის/სახელოვნებო წრეებზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელობაზე 16%-მა მიუთითა.

იმის გათვალისწინებით, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობისა თუ სხვა აქტორების მიერ ახალგაზრდებისთვის შეთავაზებული აქტივობები არ გამოირჩევა მრავალფეროვნებით, დისკუსიებისას გაჟღერდა მოსაზრება *მეცნიერების სფეროში* აქტივობების ორგანიზების სასურველობაზე. კერძოდ, აღინიშნა პროექტების საჭიროება ფიზიკის, ბიოლოგიისა და ქიმიის მიმართულებით, რაც ახალგაზრდებს სამომავლო პროფესიის არჩევაშიც დაეხმარებათ. განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, რომ ამ მიმართულებით ინტერესის გაჩენა სკოლის პერიოდში სათანადო დონეზე არ ხდება. გარდა ამისა, სამეცნიერო-შემეცნებითი ღონისძიებები გაზრდის ახალგაზრდების ინფორმირებულობას სხვადასხვა თემისა და სფეროს შესახებ. ამასთან, აღინიშნა *ტრენინგების, კონსულტაციებისა და ღია კარის* დღეების მნიშვნელოვნებაც, ისევ და ისევ სხვადასხვა სფეროს შესახებ ინფორმირებულობის გასაზრდელად.

გრაფიკი # 15. სერვისები, რომლებზეც ხელმისაწვდომობის არსებობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ახალგაზრდებისთვის

ამასთან, ახალგაზრდებისთვის ისეთ სერვისებზე ხელმისაწვდომობაა მნიშვნელოვანი, რაც დასაქმებასთან დაკავშირებულ გამოწვევებს პასუხობს. კერძოდ, უცხო ენის შემსწავლელ კურსებზე (44%), ასევე სხვადასხვა ტიპის ტრენინგებსა (14%) და სემინარებზე/ვორკშოპებზე (9%) ხელმისაწვდომობა. ასევე, მეწარმეობის ხელშეწყობის (17%) და კარიერული დაგეგმვის სერვისების (12%) ხელმისაწვდომობის არსებობა.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ გამოკითხულთა მესამედი თვლის, რომ ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანია ისეთ სერვისზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, როგორიცაა ახალგაზრდული საქმიანობის სერვისები (30%), საბანაკე პროგრამებზე კი 26% მიუთითებს. აქვე საგულისხმოა, რომ ბიბლიოთეკის/სამკითხველო კლუბის სერვისის არსებობაზე მიუთითა გამოკითხულთა მეხუთედმა (20%).

აღსანიშნავია თვისებრივი კვლევის კიდევ ერთი შედეგი. კერძოდ, უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან აღინიშნა ფსიქოლოგის სერვისით სარგებლობის საჭიროებაც, სადაც ახალგაზრდებს სხვადასხვა თემაზე საუბრის საშუალება ექნებათ.

კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ გართობისა და შეკრებებისთვის სივრცეების ორგანიზება, სპორტული და საგანმანათლებლო აქტივობების

დაგეგმვა, ასევე ახალგაზრდულ საქმიანობასა და დასაქმების ხელშეწყობ სხვადასხვა სერვისზე ხელმისაწვდომობის გაჩენა არის არსებითი ახალგაზრდებისთვის ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში.²

² დეტალური თვისებრივი ანგარიში, ასევე სრული გრაფიკული ანგარიში შესაბამისი მიგნებებითა და რეკომენდაციებით წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტების სახით